Europos LIETUVIS

Nr. 2 (2187) Londonas ir Vilnius, 1992 m. sausio 17 d. XLVI

SVEIKINIMAI

Jau mūsų laikų pradžioje
buvo palinkėta ramybės žemėje
geros valios žmonėms.
Dabar, kai vėl teka Vilties žvaigždė,
aš noriu paspausti Jūsų ranką.

Vyt. Landsbergis
Lietuvos Respublikos
AT Pirmininkas

ATVYKSTA LIETUVOS RESPUBLIKOS AT PIRMININKAS

Sausio 22 d. į Londoną atvyksta AT pirmininkas V. Landsbergis, deputatė L. Andrikienė, deputatas M. Laurinkus, Ekonomijos ministro pavaduotojas A. Sekmokas, Krašto apsaugos ministras A. Butkevičius, Užsienio reikalų ministro pavaduotojas A. Katkus ir AT pirmininko patarėjas R. Bogdanas bei du palydovai. Jie Londone viešės dvi dienas ir dalyvus konferencijoje, kurią bendrai ruošia Karališkasis tarptautinių santykiu institutas ir Londono prekybos ir pramonės skyrius. Konferencijoje taip pat dalyvaus Latvijos ir Estijos delegacijos. Konferencijos tema: „The reintegration of the Baltic States into the World Community" (Baltijos valstybių įsijungimas į pasaulinę bendruomenę).

SAUSIO 13

Naktis nusileido ant Vilniaus kalvų,
Į poilsį skuba praeiviai...
O gatvėse triukšmas... kažko neramu —
Iš mašinų šoka kareiviai...

Ir tankai aplinkui, sustoję ratu,
Taikingąją minią baugina;
Ištroškę čekistai naujųjų aukų,
Kur pyktį išlieti nežino.

Jiems kelią pastojo laisva Lietuva,
Numetę kruviną naštą...
Ir šaudo čekistai — nežiūri į ką —
Kraujuos Lietuva šiandien skęsta.

Kas kardą pakėlė, nuo kardo ir žus —
Šiandieną imperija braška...
Apgins ir šį kartą lietuviai namus,
Rašydami pergalių raštą.

Kęstutis Balčiūnas

NUNCIJUS LIETUVAI

Baltijos valstybėms Lietuvai, Latvijai ir Estijai nuncijum paskirtas ispanas arkivyskupas Justas Moller Garsea.

NAUJASIS VILNIAUS ARKIVYSKUPAS

Lietuvos pasiuntinybė prie Šventojo Sosto praneša, kad arkivyskupas Audrys Bačkis yra paskirtas naujuoju Vilniaus arkivyskupu.

ARKIVYSKUPAS BULAITIS PRONUNCIJUS P. KORĖJAI

Iki šiol buvęs pronuncijum Irane, Arkivyskupas J.V. Bulaitis paskirtas pronuncijum į Pietinę Koréją.

LANKĖSI MINSKE

Lietuvos Aukščiausiosios Tarybos pirmininkas Vytautas Landsbergis Baltarusijos sostinėje Minske tarėsi ekonominiais klausimais su Baltarusijos prezidentu Čiučkevičium. Lietuva ir Baltarusija yra kaimyninės valstybės, bet jų tarpusavio ekonominiai santykiai pastaruoju laiku kiek atslūgo, todėl dabar abi pusės nori juos pagyvinti.

SAUSIO 13 ŽUDYNIŲ AUKA

Ar atvers Lietuva duris savo vaikams?

KAZIMIERAS MOTIEKA

Didelį susirūpinimą man sukėlė Lietuvos Respublikos Aukščiausiosios Tarybos 1991 m. gruodžio 5 d. priimtas Lietuvos Respublikos pilietybės įstatymas. Visų pirma todėl, kad jis prieštarauja visuotinai pripažintoms tarptautinės teisės nuostatoms, ir antra, iš esmės pažeidžia Lietuvos Respublikos piliečių teises, taip pat žmogaus teises ir laisves.

Šiek tiek apie tarptautinės teisės nuostatas. Nuo seno tarptautinėje teisėje neginčijamai pripažinta, jog demokratinėje valstybėje suvereniteto subjektas yra visa tauta. Visais atžvilgiais tokios valstybės piliečiai yra tiktai to vieno suvereniteto galioje. Teritorijos užgrobimas ir net kitoks jos perėjimas į svetimą pavaldumą tėra tiktai tam tikro žemės ploto daiktinių teisių perėjimas ir ne daugiau. Bet teisė valdyti žmones, gyvenančius pereinančioje žemėje, atitenka naujai valstybei tik tada, jei šie žmonės su tuo sutinka. Asmens laisvė, esant teritoriniams pakeitimams, apsaugojama pirmesnei valstybei jį renatūralizuojant kaip savo buvusį valdinį bet kuriuo laiku ex lege, t.y. paprastuoju to asmens pareiškimu. Valstybė negali atsisakyti savo piliečių repatriacijos. Šias ir į šias panašias mintis Jūs rasite dar preiškarinės Lietuvos teisės literatūroje (A. Esman."Konstitucinės teisės principai", 1932; VDU prof. A. Jaščenka „Tarptautinės teisės kursas",1931).

Šios senos, teisingos ir visuotinai pripažintos tarptautinės teisės nuostatos po Antrojo pasaulinio karo buvo ne kartą patvirtintos Jungtinių Tautų rezoliucijose ir įvairių tarptautinių organizacijų konvencijose.

Pilietybės įstatymo rengėjai, deja, viso to nepaisė. Jie vadovavosi ne teise, o politiniais konjunktūriniais viešais ir neskelbtais pragmatiniais motyvais, neva ginančiais Lietuvą, tačiau iš esmės pažeidžiančiais tos pačios Lietuvos piliečių ir Žmogaus teises ir laisves.

Pilietybės įstatymo 1 str. 2p. skelbia, kad Lietuvos respublikos piliečiai yra „asmenys, iki 1940 06 15 turėję Lietuvos pilietybę, jų vaikai ir vaikaičiai, jeigu jie neįgijo kitos valstybės pilietybės". Kitos pilietybės įgijimo sąlygos įtraukimas į įstatymą šiuo atveju reiškia sovietų agresijos ir aneksijos pripažinimą, nes Lietuvos užgrobimas sovietams nesuteikė jokios teisės valdyti Lietuvos žmonių. Tie piliečiai, kurie liko Lietuvoje, buvo pavergti, o tie, kurie pabėgo į Vakarus arba dėl politinių motyvų taip padarė vėliau, tapo pabėgėliais. Visų iki 1940 06 15 Lietuvos piliečių likimas jų pilietybės atžvilgiu susiklostė vienodai: visi jie tik formaliai neteko Lietuvos pilietybės. Tiems, kurie liko Lietuvos teritorijoje, buvo jėga primesta Sovietų Sąjungos pilietybė. O kiti, pabėgę nuo agresijos ir teroro bei radę prieglobstį kitose valstybėse, dėl susiklosčiusių aplinkybių patys priėmė tų valstybių pilietybę. Iš pabėgėlių tik nedaugeliui pavyko išsaugoti Lietuvos valstybės piliečių pasus ir formaliai per visą Lietuvos aneksijos laikotarpį išlikti jos piliečiais. Visi Nepriklausomos Lietuvos žmonės, kur jie per tą sovietmetį bebūtų gyvenę, — tai gyvoji Lietuvos valstybės, jos netolimos praeities tragedijos dalis. Visi jie buvo ir yra Lietuvos valstybės piliečiai, su visomis teisėmis ir iš jų išplaukiančiomis pasekmėmis. Pagal tarptautinę teisę jiems negali būti taikomi jokie jų pilietinių teisių arba pareigų apribojimai. Todėl straipsnio sąlyga — „jeigu jie neįgijo kitos valstybės pilietybės" — teisiniu požiūriu negali būti priimta, nes ji prieštarauja teisei ir todėl yra niekinė.

Jeigu šią sąlygą įstatyme paliksime, tai atsidursime labai keblioje teisinėje situacijoje. Tokiu atveju pripažinsime, kad pasitraukę į kitas valstybes mūsų Lietuvos piliečiai įgijo tų šalių pilietybę laisvai apsisprendę, o ne todėl, kad jie bėgo nuo agresijos ir mirties. Akivaizdu, jog teisiniu požiūriu sutikimas su tokia įstatymine sąlyga reikštų ne ką kitą, kaip sutikimą su tuo, jog Sovietų Sąjunga 1940 06 15 prieš Lietuvą agresijos nevartojo, jos neokupavo ir neaneksavo. Todėl aš, kaip teisininkas, taikstytis su tokiu įstatyminiu absurdu tikrai negaliu.

1 straipsnyje nurodoma, jog Lietuvos piliečiai yra asmenys. kurie 1940 06 15 turėjo Lietuvos Respublikos pilietybę, taip pat jų vaikai ir vaikaičiai. Pastariesiems laiko ir vietos atžvilgiu įstatymas jokių apribojimų netaiko. O apie ką kalbama 17 str.? Šio straipsnio 2 p. nustato štai ką: tokios teisės nei vaikai nei vaikaičiai neturi! Čia susiduriame su visai nauju reikalavimu, būtent, kad Lietuvos pilietybė neterminuotai (kokia malonė!) išsaugoma (?!) vaikams, kurie gimė Lietuvoje ar pabėgėlių stovykloje (ar stovyklos prilygsta Lietuvos teritorijai?), tačiau gyvena kitose valstybėse. Įdomu, pagal kurį įstatymo straipsnį jo autoriai spręs pilietybės klausimą vaikams, kurių tėvai iki1940 06 15 turėjo Lietuvos pilietybę? Vaikas tvirtins (ir jis bus teisus) kad įstatymas jam pripažįsta Lietuvos pilietybę pagal įstatymo 1 str. 1 p., t.y., neatsižvelgiant į tai, kurioje valstybėje jis gyvena — Lietuvoje ar svetur. O ką atsakys jiems įstatymo autoriai? Tiesiog įdomu, kokiu pagrindu pagal šį įstatymą jie privers vaikus ir vaikaičius paklusti 17 str. 2 p. reikalavimams? Čia akivaizdus teorinis įstatymo prieštaravimas. Šį įstatymą reikia kuo skubiau keisti, kol nesulaukėme tarptautinio triukšmo.

(Nukelta į 3 psl.)

LIETUVOJE

NAUJOS „RINKOS" KAINOS

Nuo 1992 m. sausio 8 d. Lietuvoje žemės ūkio įmonių, organizacijų, ūkininkų ir kitų gyventojų pagaminta žemės ūkio produkcija (išskyrus pieną) superkama rinkos kainomis. Vyriausybės nutarimu superkamoji pieno kaina padidinama 1,5 karto ir nustatytos pieno ir pieno produktų mažmeninės kainos be dotacijų.

Pasilieka valstybės palaikomos superkamos kainos grūdų, vėlyvųjų maistinių bulvių, cukrinių runkelių, linų stiebelių ir šiaudelių, galvijų ir kiaulių, o pieno — valstybės nustatytos.

Nuo 1992 m. sausio 8 d. bendrasis akcizas (25%) neskaičiuojamas ir į biudžetą nemokamas:

už neparduotą žemės ūkio produkciją, išskyrus švelniaplaukius žvėrelius bei žuvis ir jų produkciją;

už duoną ir duonos gaminius, miltus, kruopas, makaronus, mėsą (galvijų, kiaulių skerdieną), kiaulinius taukus, mėsos pusfabrikačius (išskyrus naminių paukščių), virtas dešras, dešreles, sardeles, koldūnus, subproduktus, normalizuotą pieną, nugriebto pieno produkciją.

Padidintos cukraus, spirito degtinės ir likerio gaminių, šampano, vyno, tabako ir tabako gaminių mažmeninės kainos vidutiniškai 50 proc. Šios prekės, pagamintos Lietuvos Respublikoje parduodamos gyventojams nustatytomis kainomis, o visose visuomeninio maitinimo įmonėse parduodamos su maistu ir rajonų valdybų nustatytais antkainiais.

TURI DOLERIŲ — VAŽIUOK...

A. Čaikovskis „Tiesoje" (1992.I.7) rašo: „Nuo Naujųjų metų su užsienio šalimis jau teks atsiskaityti valiuta, — pareiškė Lietuvos Respublikos susisiekimo ministerijos valstybinės įmonės „Lietuvos geležinkelis" direktorius Algirdas Kliorė. — Taigi, norintiems vykti į užsienį traukiniu bilietai parduodami už valiutą. Nutarta, kad bilietų nebepardavinės „Inturisto" firma, turinti blogą reputaciją. Bilietų pardavimą perima Lietuvos geležinkelio kasos".

Bilietai į užsienį iki Lietuvos sienos ir buvusia TSRS teritorija kainuoja rubliais, toliau — valiuta. Vilnius-Berlynas: 53 rb, 88 JAV doleriai Lietuvos piliečiams, o užsieniečiams 129 doleriai; Vilnius-Varšuva: 57 rb, 15 JAV dolerių.

Traukiniais galima bus pasiekti ir Londoną bei kitas Vakarų Europos šalis (su persėdimais). Bet kainos dar neapskaičiuotos.

Nauji paskyrimai

Vygintas Bubnys paskirtas Lietuvos taupomojo banko valdybos pirmininku.

Romualdas Ramoška — prekybos materialinių išteklių ministro pirmuoju pavaduotoju.

Zenonas Barkauskas — tos pat ministerijos ministro pavaduotoju.

NATO KONFERENCIJA

II

Aštuoniuose svarbiausiuose Lietuvos miestuose yra dislokuoti sovietų karinių junginių štabai bei patys puolamieji kariniai daliniai. Lietuvos sostinėje yra dislokuoti net 32 stambūs kariniai objektai, jų tarpe — sprogmenų sandėliai tankiai apgyvendintuose miesto rajonuose.

Šie duomenys nereikalauja jokių komentarų.

Belieka priminti, kad tankų ir desantininkų daliniai dalyvavo 1991 sausio 13 d. kariniuose veiksmuose prieš taikius beginklius gyventojus. Nors dialogas dėl Sovietų Armijos Lietuvos Respublikos teritorijoje Lietuvos Vyriausybės iniciatyva vyksta jau nuo praeitų metų. jos koncentracija Lietuvoje ir apskritai Baltijos valstybėse nesikeičia, išskyrus nereikšmingas korekcijas (pvz., desantinio bataljono perkėlimas iš Tauragės į Kaliningradą), kurios reikalo esmės nekeičia. Manytume, jog Sovietų Armijos karinės ir politinės vadovybės sprendimai kariuomenės reorganizacijos klausimais turėtų remtis aiškia Lietuvos Respublikos vadovybės nuostata dėl neatidėliotino jos dalių išvedimo.

Nelegaliai esantys Lietuvoje Sovietų Armijos daliniai tebeturi autonominę ryšių sistemą, gali koordinuoti savo veiksmus, greitai perimti į savo rankas aerouostų ir geležinkelių kontrolę, savarankiškai veikti ir organizuoti bet kokias teroristines grupuotes. Prisiminus mus jau pasiekiančią informaciją apie ginklų nelegalaus nutekėjimo faktus, moralinę atmosferą kariniuose daliniuose tampa akivaizdu, jog tolesnis Sovietų Armijos buvimas Baltijos valstybių teritorijose paverčia ją ypatingos rizikos ir pavojaus zona, specifiniu agresijos židiniu, kuris svarstomas Europos naujose gynybos koncepcijose. Reikėtų, kad ESBK Prahos ministrų konferencija priimtų nutarimą dėl šio specifinio agresijos židinio fakto ištyrimo misijos.

I. 4. Didelį susirūpinimą kelia Sovietų armijos sutelkimas Lietuvos pasienyje. Turime omenyje 40-ąją tankų diviziją Sovietske (Kaliningrado sr.), desantinę brigadą Černiachovske (Kaliningrado sr.),6-ąją tankų diviziją Grodne (Baltarusija), 5-ąją gvardijos tankų armiją Bobruiske, aviacijos pulką Baranovičiuose ir kt. Praktiškai Lietuvos Respublikos sostinė Vilnius yra armijos koncentracijos žiede, nekalbant jau apie tai, kas yra pačiame Vilniuje. Manytume, jog į tai turėtų būti ypatingai atsižvelgta nustatant Sovietų armijos išvedimo iš Baltijos valstybių teritorijų seką.

Lietuvos Respublika yra ne tik puolamojo pobūdžio Sovietų kariuomenės apsuptyje. Išsaugomas ir strateginis SSRS Šiaurės Vakarų kariuomenės grupės puolamasis kryptingumas prieš šiaurės vakarų Baltijos regiono šalis, kurį įrodo jau pats kariuomenės grupuotės pavadinimas bei puolamojo pobūdžio ginkluotė, Kaliningrado srities karinių dalinių palikimas bendroje Šiaurės Vakarų kariuomenės grupės kovinėje struktūroje. Vadinasi, yra visiškai išsaugota buvusi Pabaltijo karinė apygarda.

I. 5. Per Lietuvos Respublikos teritoriją išvedama kariuomenė ir vežama karinė technika iš Lenkijos ir Vokietijos. Lietuvos Vyriausybė ne tik neturi galimybės šio pavojingo tranzito kontroliuoti, bet negauna elementariausios informacijos. Manytume, jog artimiausiu metu turėtų būti realizuotos juridinės tarptautinių sutarčių galimybės inspektuoti Sovietų armijos stovį Lietuvos Respublikos teritorijoje Lietuvos Respublikos vadovybės sprendimu ir jėgomis.

II. LIETUVOS RESPUBLIKA EUROPOS SAUGUMO IR BENDRADARBIAVIMO PROCESE

II. 1. Lietuvos Respublika, kaip savarankiška ir nepriklausoma valstybė pradėdama dalyvauti Europos Saugumo ir Bendradarbiavimo procese ir kurdama bendrus savo valstybės gynybos principus remiasi tais esminiais pokyčiais, kurie Europoje vyksta pastaruosius kelis metus. Tai — Vokietijos susivienijimas, supervalstybių vaidmens Europos politikoje pasikeitimas, Suverenių Valstybių Sandraugos susikūrimas vietoje buvusios SSRS, prielaidų nusiginklavimui sukūrimas, Rytų Europos šalių išsilaisvinimas, Baltijos šalių nepriklausomybės atstatymas, Antrojo Pasaulinio karo įtampą keliančių pasekmių pašalinimas, kurio paskutiniu etapu turėtų tapti kariuomenės išvedimas iš okupuotų kraštų. Tai reiškia, jog silpnėja karinės konfrontacijos pavojus Europoje, nyksta agresijos specifinis subjektas. Todėl, projektuojant naują saugumo sistemą, kyla jau ne tik militariniai, bet ir politiniai bei ekonominiai veiksniai. Nors karinis aspektas lieka vis dar labai svarbus, kolektyvinė gynyba šiuo metu labiau remiasi platesniu politiniu kontekstu, sudarančiu sąlygas objektyviai didinti tarpusavio pasitikėjimą, didinti galimybes valdyti konfliktus ir užkirsti jiems kelią net už siauresnės karinės sąjungos ribų. Tapo akivaizdu, kad taikos neįmanoma pasiekti kitaip, kaip grindžiant ją teisingumu ir laisve.

II. 2. Tarptautinėje plotmėje mes keliame sau uždavinį dalyvauti Europos saugumo sistemos kūrime, taip pat sudaryti dvišales Lietuvos Respublikos saugumą garantuojančias sutartis su kaimyninėmis valstybėmis.

Baltijos valstybės priklauso Centrinės ir Rytų Europos šalių grupei, kurios vaidmuo Europos kolektyvinio saugumo sistemoje yra specifinis. Tą vaidmenį apibūdina atsikurianti natūrali šių šalių orientacija į Vakarų Europos karinės ir politinės strategijos zoną, taip pat šių šalių saugumo poreikiai, kurie gali būti patenkinti pertvarkomos NATO politinės struktūros stabilizuojančios įtakos šių šalių grupei išplėtimu.

(Bus daugiau)

SĄJŪDŽIO SUVAŽIAVIMAS

Užsibrėžtu laiku Sąjūdžio suvažiavimas darbo nebaigė. Teko skirti dar vieną dieną, savaitei praėjus, mažesnėje salėje. Konstruktyvias mintis keitė nepakantumo ir nepasitikėjimo praveržiai, o racionalūs pasiūlymai ar objektyvi kritika paskęsdavo emocijų bangose. Net gi dešinės orientacijos intelektualai, susibūrę į Piliečių chartiją, pasijuto nejaukiai salėje, menančioje didingas Sąjūdžio dienas, ką jau bekalbėti apie tuos pirmos kartos judėjimo atstovus, parlamente apsijungusius į Centro ir Liberalų frakcijas, kurie buvo pasmerkti ir nuo jų atsiribota.

Vienu iš pagrindinių uždavinių suvažiavimas laikė Sąjūdžio „išgryninimo" klausimą. Eilių valymas, prasidėjęs rajonuose po tragiškų sausio įvykių ir K. Prunskienės kabineto griuvimo, vėliau persimetė į miestus, vykdomas iš karto trimis lygiais: grupėse tarp atskirų sąjūdininkų, miestų savivaldybėse ir merijose bei vyriausybinėse struktūrose. Nežinia, kas davė šią komandą, tačiau akivaizdu, kad ji gimė ne spontaniškai, t.y. ne iš apačių, o Seimo Taryba, iki tol bejėgiškai stebėjusi Parlamento ir Vyriausybės susikirtimą sausio įvykių išvakarėse ir neradusi sau vietos jo metu, vėliau lengviau atsipūtė, nebyliai palaimindama prasidėjusią medžioklę. Atsiribota ne tik nuo K. Prunskienės ir dalies jos kabineto narių, bet ir nuo A. Juozaičio ir „Respublikos" laikraščio redaktoriaus V. Tomkaus. Nepasitikėjimas pareikštas socialdemokratų partijos deputatams Vilniuje ir Klaipėdoje, o suvažiavimo išvakarėse ir liberalams už prokomunistinę orientaciją ir destruktyvią veiklą. Nors teko vėliau girdėti, kad Piliečių chartijos nariai dėl šio veiksmo išreiškė apgailestavimą, visgi jų pačių padėtis antrąją suvažiavimo dieną atrodė apgailėtinai, kai į avansceną išėjo Laisvės lygos, Darbininkų sąjungos ir Nepriklausomybės partijos atstovai. Šiandieninis Sąjūdis atsuko savo veidą, į kurį namaža dalis pirmos kartos sąjūdininkų žiūrėti nebenori.

Nedaug jų sutikau paskutinę suvažiavimo dieną. Pirmas dalykas, nustebinęs ypač pokalbiuose su sąjūdininkais valdžioje, pasireiškė nenoru ar baime atviriau šnekėti, nes kaip tarė vienas vyriausybinių struktūrų žmogus, „nežinai dabar kas yra su kuo ir už ką, iš kurios pusės tau koją pakiš". Jie sėdi aukštose kėdėse dėka ankstesnės veiklos Sąjūdyje, o dabar yra priversti laukti, kokią veiklos programą priims šis Sąjūdis, kurią vėliau visi turės ištikimai vykdyti. be to kasdieną baiminasi būti apkaltinti nekompetencija, nepatikimumu, prokomunistine veikla, prieš ką bus neįmanoma pasiteisinti, nes kriterijų patiems kaltinimams taip pat nėra.

SĄJŪDIS PIRMASIS, SĄJŪDIS ANTRASIS

— Mūsų rajono mokyklos direktorius ir dauguma mokytojų yra komunistai. Jie nepalankiai kalba apie parlamentą, vyriausybę ir laukia sugrįžtant senųjų laikų. Turiu liudininkų, galiu įrodyti. Panašūs yra kolūkių pirmininkai bei gamybos vadovybė. Sąjūdis prieš pusę metų pareiškė nepasitikėjimą, bet jie vis dar tebesėdi savo vietose. Reikia imtis kažkokių rimtų priemonių, nes žmonės visai nusisuks nuo Sąjūdžio.

— Palaukite, bet kodėl gi jūs man dabar tai sakote?

— Kaipgi? Mes jus žinome...Jūs iš Sąjūdžio. Jūs valdžioje. Reikia atleisti iš darbo tuos komunistus...

— Taip iš Sąjūdžio. O jūs kas esate?

— Aš irgi iš Sąjūdžio.

— O aš iš pirmojo...

(iš pokalbio Sąjūdžio suvažiavimo metu tarp rajono aktyvisto-sąjūdininko ir pirmojo Sąjūdžio Seimo nario, dabar deputato)

Priimdamas naują veiklos programą ir įstatų redakciją Sąjūdis kažkaip bandė normalizuoti procesus jo viduje, prasidėjusius po rinkimų į Aukščiausiąją Tarybą ir savivaldybes, pastaruoju metu įgavusius chaotišką pavidalą. Laisvos formuluotės rinkiminėje programoje ilgą laiką tarnavo bene vieninteliu rimtesniu dokumentu, apibrėžiančiu sąjūdininkų pozicijas, kurį valdžios atstovai interpretavo kaip kas išmanė, visada likdami teisūs. Atsiribojęs nuo socialdemokratų, liberalų ir jiems prijaučiančių nuosaikiosios linijos šalininkų, Sąjūdis tapo gana kraštutine dešiniųjų pažiūrų (Lietuvos supratimu) organizacija, netolimoje ateityje galinčia sueiti į koliziją su pačia suvažiavime priimta programa, kuri manyčiau yra per „silpna" griežtos linijos Sąjūdžiui. Panašus konfliktas įmanomas tarp Piliečių chartijos ir Sąjūdžio, bandančių sugyventi po vienu stogu, tačiau iš tikrųjų giliai nesutariančių principiniais klausimais. Chartijos išstūmimas reikštų paskutinį Sąjūdžio žingsnį. Tą puikiai supranta Lietuvoje, ypač sąjūdininkai valdžios struktūrose. Vieni iš jų linki Sąjūdžiui kuo greičiau sulaukti panašaus likimo, kiti nori reanimuoti jį, suvokdami, jog Sąjūdžiui žlugus, liktų visiškai be atramos. Antra vertus ir jiems nėra priimtinas judėjimo sutapatinimas su kraštutinių įsitikinimų organizacija.

Naujų niuansų į judėjimo ir visos Lietuvos politinį gyvenimą gali įnešti V. Landsbergio išrinkimas Sąjūdžio garbės pirmininku. Būdamas patyrusiu politiku vidaus verpetuose, jis puikiai suvokė, jog Sąjūdis šiandien yra vienintelė organizacija, galinti atnešti sėkmę kelyje į prezidento kėdę. Landsbergis jautė būtinybę atsiriboti nuo suvažiavime nuskambėjusių siūlymų steigti karo lauko teismus kolaborantams ir komunistams bausti, tačiau paliko nuošalyje kitus pasisakymus, tame tarpe ir neseniai deputatu tapusio kunigo A. Svarinsko, raginusio pareikšti visuotinį nepasitikėjimą mokyklų direktoriams, gamybinių kolektyvų vadovams ir kolūkių pirmininkams, o taip pat uždaryti muitines, kad per jas spekuliantai nevažinėtų. Panašių minčių suvažiavime nuskambėjo ir daugiau, tad akivaizdu, kokią nelengvą naštą užsidėjo Landsbergis sau ant pečių.

Nedaug Lietuvoje yra žmonių, kurie abejoja radikalios, veiksmingos organizacijos reikalingumu, nuverčiančios esant reikalui įsisenėjusias struktūras, kai jokios priemonės nepadeda. Kitas klausimas, kokią vietą politinių institucijų spektre užimtų panašus judėjimas. Dėl savo kraštutinių įsitikinimų jis neįstengtų būti centre, o to nepadaręs, vargu ar galėtų tikėtis daugumos Lietuvos žmonių pritarimo. Tapęs garbės pirmininku, Landsbergis matyt sieks labiau „įcentruoti" Sąjūdį, bent jau žmonių akyse, tačiau visiškai įmanomas ir priešingas reiškinys, kai griežtos orientacijos judėjimas ims diktuoti sąlygas politikui, siekiančiam prezidento vietos. Tokiu atveju kraštutinių įsitikinimų politika galutinai įsiskverbtų į valdžios viršūnes, komplikuodama ir taip neramų Lietuvos vidaus gyvenimą, nemaloniu aidu atsimušdama užsienyje. Savo ruožtu sąjūdininkai, išstumti iš judėjimo, neišvengiamai sukurs naują politinį junginį, į kurį gali įsilieti namaža nuosaikios linijos šalininkų, pavargusių gyventi nuolatinėje kompromiso su sąžine akivaizdoje.

Landsbergiui pavykus įgyvendinti Sąjūdžio „įcentravimo" politiką, Lietuvoje atsirastų dvi galingos politinės jėgos, kilusios iš to paties judėjimo gelmių, rinkimų metu pasirengusios oponuoti viena kitai. Abu šie politiniai judėjimai ar grupuočių aljansai turėtų vienodą teisę vadintis Sąjūdžio įpėdiniais.

A. Medalinskas

Tolimesnė Tautos Fondo veikla

Tautos Fondo valdybos pirmininkas Aleksandras Vakselis lapkričio mėn pranešė, kad VLIK-ui užbaigus politinę veiklą, turės keistis ir T.F. finansinė veikla, kuri bus tęsiama dėl ilgalaikių įsipareigojimų (T.F. Valdybos Informacija, Nr. 6, 1991).

Anot pirmininko, iš Lietuvos laisvinimo uždavinių per VLIK rėmimą, T.F. pereis į Tėvynės ūkinio atstatymo darbą. Sustabdžius ELTOS leidimą Amerikoje teks keisti veiklos garsinimo būdus, leisti savo biuletenį. Taip bus siekiama JAV gyventojų finansinės talkos.

T.F. turtas 1991 m. spalio 31 d. buvo 2,592,169.00 dol. Iš lapkričio mėnesį gautų aukų ir įnašų išsiskiria Kanados Krašto atstovybės per VLIKo seimą Chicagoje įteikti 60,200.00 dol. ir Prano Karoso 2,400.00 dol.

AT NUTARIMAS

1992 metų pradžioje, siekdama atkurti Lietuvos ūkį ir įtvirtinti nepriklausomybę, Lietuvos Respublika išleidžia paskolos lakštus. Paskola bus išleidžiama laidomis po 40 mln. JAV dolerių iki bendros 200 mln. sumos. Taip pat JAV doleriais bus nustatoma nominali lakštų vertė.

Paskolos lėšomis sudarytu fondu disponuoja Lietuvos vyriausybė, kuri taip pat nustato lakštų išpirkimo tvarką ir terminus, organizuoja jų platinimą užsienio šalyse.

BALTIJOS INVESTICIJŲ BANKAS

Skandinavijos kraštai pasiūlė įsteigti Baltijos investicijų banką, kuris finansiškai paremtų nepriklausomybę atkūrusių trijų Pabaltijo valstybių — Estijos, Latvijos ir Lietuvos — ekonominį vystymąsi. Pradinį banko kapitalą sudarytų apie 355 milijonai dolerių, kurių 70 procentų padengtų Skandinavijos šalys, 20 procentų — Pabaltijo valstybės, likusius 10 procentų — tarptautinės finansinės organizacijos. Per šį banką būtų pervedami investicijoms Pabaltijyje skiriami užsienio kapitalai. Pasiūlymas įsteigti Baltijos investicijų banką buvo iškeltas per Kopenhagoje įvykusį Šiaurės ir Baltijos tarybų atstovų susitikimą, kuriame dalyvavo ir Lietuvos AT pirmininkas Vytautas Landsbergis.

ŽMONĖS IR ĮVYKIAI

SKAUTAI SVEIKINO AT PIRMININKĄ

Lietuvos Skaučių Seserijos vyr. skautininkė s. Alina Dvoreckienė ir tuo metu Lietuvoje viešintis LSS Europos rajono vadas v.s. Jaras Alkis bei Vilniaus skautų ir skaučių atstovai Parlamento rūmuose susitiko su AT pirmininku V. Landsbergiu, pasveikino jį šv. Kalėdų proga ir palinkėjo jam sveikatos bei sėkmės darbuose. AT pirmininkas V. Landsbergis domėjosi skautų veikla ir linkėjo jiems augti ir stiprėti. *ELR*

„EL" redakcijoje lankėsi inž Vygandas ir dr. Jolita Vėbros. Jie viešėjo pas savo giminaitį K. Tamošiūną Londone.

1992 m. liepos 15-20 d. Kelmėje įvyks Romuvos stovykla jaunimui. Mokysimės lietuvių liaudies dainų, šokių, instrumentinės muzikos, klausysimės paskaitų apie lietuvių pasaulėžiūrą, vakarosime, švęsime gamtos šventes. Stovykla rengiama kasmet. Atvyksta daugiau kaip 300 dalyvių. Kviečiame jaunimą iš Didžiosios Britanijos. Kreiptis: Valdas Rutkūnas, Paverpenio kaimas, 5470 Kelmė, Lietuva. Tel:. 010 70129 752876.

Ji labai mylėjo Lietuvą...

Noriu papasakoti apie Eleną Gaputytę dabar, kol dar menu jos mėlynas akis ir jaučiu jos buvimą.

Elena į mano gyvenimą atėjo prieš 17 metų. Atsitiktinai susitikome pas pažįstamus ir iš karto pajutome viena kitai artumą. Ir tą vakarą, ir vėliau daug kalbėdavom apie pačius įvairiausius dalykus, nebijojome drąsiai reikšti savo minčių.

Elena visada stengėsi kiekvieną pagloboti sunkiu metu. Padėjo ir man. Padėjo savo motiniška užuojauta. Padėdavo ir atvykusiems iš Lietuvos — sušelpdavo, padovanodavo ką nors. Ir dar ji labai mylėjo vaikus, ir niekaip nesuprato, kaip galima juos skriausti.

Nepaisant amžiaus skirtumo, mes buvome artimos draugės.

Elena augino dukrelę, todėl turėjo įtemptai dirbti. Ji dirbo, dirbo mokydama kitus pažinti meną, pati bandydama rasti savo vietą anglų meno žmonių tarpe.

Ji labai mylėjo Lietuvą. Net ir sunkiai sirgdama, vis ateidavo į mitingus, dalyvaudavo damonstracijose. Ji ne tik pati dalyvaudavo, bet ir kitus paragindavo, taip palaikydama kenčiančią svetimam krašte lietuvišką sielą.

Gegužės mėnesį, po visų ligų, ji važiavo į Nidą, kartu su kolegėmis norėdama tėvynainiams parodyti savo mėgstamo meno kūrinėlius. Tiek darbe, tiek asmeniniame gyvenime ji buvo be galo maloni, tvarkinga ir pareiginga. Todėl visur turėjo daug bičiulių. Man atrodo, ji būtų galėjusi būti rašytoja — taip gerai pažino žmones, suprato juos. Be to, gražiai kalbėjo ir rašė lietuviškai, ne vieną klaidą draugui pataisydavo. Net su mano vyru anglu lietuviškai šnekėdavo. Juokais, aišku, bet ir čia parodydavo, jog ji — lietuvė, ir didžiuojasi tuo. Ir dar, ji nebijojo pasijuokti nei iš savęs, nei iš kitų, ir savo jumoru užkrėsdavo ir aplinkinius. Kiek mes prisijuokėm drauge! Juokėmės ir...verkėm. Verkėm sausio 13 d., o po to sulaukėm laisvos Lietuvos. Tai buvo lai nė!

Vis prisimenu ir prisimenu jos akis, mokėjusias skaisčiai ir švelniai žiūrėti, o kai reikėjo ir

a.a. E. Gaputytė

griežčiau, ir rankas, stiprios moters rankas.

Jos paskutinis projektas — knyga apie taiką ir atleidimą, apie kančią. Ji norėjo sukurti vilties susitaikymo ir atleidimo simbolį. Ji norėjo gyventi pasaulyje be keršto.

Elena buvo labai religinga. Tai padėjo jai ištverti visus skausmus. Jos paskutinę valandą mes meldėmės kartu. Meldėmės lietuviškai, ir jos veide mačiau šypseną.

Rašau dabar lyg šnekėdama su tavimi, Elenute. Pasiilgom tavęs, niekad tavęs nepamiršim. Ilsėkis ramybėje ir Dievo malonėje.

Živilė Šlekytė-Stanton

APDOVANOJO NIJOLĘ SADŪNAITĘ

Steubenville Ohio valstijoje Pranciškonų universitetas 1991 m. gruodžio 7 d. apdovanojo ses. Nijolę Sadūnaitę savo aukščiausiu žymeniu — Poverello medaliu.

Poverello medalis yra įteikiamas žmonėms, kurie įkūnija šv. Pranciškaus dvasią, pasižymėdami savo labdaringais darbais. Priimdama šį žymenį sesuo Nijolė pasakė:

„Lietuva 50 metų grumiasi su komunizmo šmėkla. Apgynę savo valstybę, dabar labai sunkiai grumiamės su dvasine deformacija, kurią per 50 metų labai sistemingai vykdė okupantai. Dabar mes grumiamės vardan visos žmonijos už krikščionybės ir demokratijos idealus. Šita mūsų kova yra pati svarbiausia ir pati sunkiausia. Ir didžiausia jūsų parama būtų malda už mūsų darbo sėkmę ir tokios pačios pastangos jūsų šalyse. Jeigu mes tvirtai kovosime, galime daugiau niekuo nesirūpinti, visa kita mums bus pridėta. Melskitės už mus!

Nuoširdžiai dėkoju už garbingą apdovanojimą, kurį priimu visos Lietuvos vardu."

LKRŠ

VLIKO PARAMA

Per paskutines šešias savaites (1991.IX.15 - XII.31) VLIKas po 40,000 dolerių išmokėjo Lietuvos diplomatinėms tarnyboms New Yorke ir Washingtone. VLIKo seimas paskyrė po 100,000 dolerių diplomatinių misijų demokratizacijos ir informacijos tarnybos išplėtimui. Kadangi Tautos Fondas laiko kapitalą investavęs terminuotuose indėliuose, tai išmokėjimai daromi indėliams subrendus.

Lietuvos diplomatinei tarnybai prie Europos bendrijos ir NATO taip pat išmokėta 10,000 dolerių. Lietuvos informacijos centrui Buenos Aires (Argentina) įsteigimui išmokėta 7,000 dolerių.

VLIKo vicepirmininkui lankantis Lietuvoje įvairiems Lietuvos atsistatymo darbams buvo išmokėta daugiau kaip 2,000 dolerių.

VLIKas per Tautos Fondą skirsto visuomenės suaukotas sumas, todėl bus paskelbta smulkesnė apyskaita.

REMKIME
PAGALBOS LIETUVAI FONDĄ!
Aid Lithuania Fund (ALF)

Ar atvers Lietuva duris savo vaikams?

(Atkelta iš 3 psl.)

17 str. nustato pilietybės išsaugojimo galimybę „kitiems lietuvių kilmės asmenims, gyvenantiems užsienio valstybėse ar jų valdomose teritorijose".

Komentuodamas šį straipsnį nenoriu apsistoti ties tuo, kad šiuo straipsniu autoriai pripažįsta vienų užsienio valstybių agresiją, aneksiją ar okupaciją (nuo ko mes patys nukentėjome) kitų valstybių atžvilgiu. Atkreiptinas dėmesys į tai, kad šiuo įstatymo punktu pilietybės išsaugojimo garantijos didesnės lietuvių negu kitų tautybių žmonėms. Tuo tarpu nėra jokio teisinio pagrindo tokiam tautiniam išskirtinumui. Pagal tarptautinę teisę ir visas iki šiol buvusias Nepriklausomos Lietuvos konstitucijas visų tautybių Lietuvos piliečiai visada buvo, yra ir bus lygūs prieš įstatymą. Taigi šis straipsnis yra antikonstitucinis ir todėl nuo jo priėmimo momento jis savaime yra negaliojantis. O gal juo norėta pakiršinti tautas? Juk dabar mūsų priešai tai mėgsta daryti, deja, Lietuvai tai nenaudinga. Na, o kaip šiame punkte sprendžiami kartų ir laiko klausimai? Nejaugi sutiksime su tuo, jog devynioliktame amžiuje laisvai išvykusio lietuvio palikuoniams įstatymas sudarys geresnes sąlygas „išsaugoti" pilietybę negu tiems, kurie po 1940 06 16 gelbėdamiesi nuo mirties pasitraukė į Vakarus?

Įstatymo 17 str. preambulėje nepagrįstai kalbama apie teisę į pilietybės išsaugojimą. Niekas, net valstybė negali išsaugoti to, kas tam tikromis sąlygomis savaime negali būti prarandama ir dėl ko gali apsispręsti tik pats žmogus, pats pilietis. Šiuo atveju pilietybės išsaugojimo teisės realizavimas yra pasitraukusių į Vakarus (ar kitur) Lietuvos piliečių prerogatyva, o ne įstatymo teikiama malonė.

Ne mažesnės svarbos pastabų ir kritikos yra vertas įstatymo 18 ir daug kitų straipsnių. Bet, manau, pakaks ir to, kas pasakyta, kad imtumės šį įstatymą pakeisti.

Tuos tris straipsnius pagvildenau todėl, kad jais užgaunami patys kilniausi, geriausi ir jautriausi mūsų tautos vienybės jausmai. Jais pasikėsinta į mūsų atstatytos Lietuvos valstybės tęstinumo įstatymines nuostatas. Ar sutiksime, kad iki šiol tai vieningai už laisvę kovojus mūsų tauta, mūsų nepriklausomos Lietuvos piliečiai dėl netikusio pilietybės įstatymo ateityje bus skirstomi į tikruosius piliečius (1 str.), „išsaugotus" piliečius (18 str.)? Juk visi esame ir turime teisę būti vienodais tikrais nepriklausomos Lietuvos piliečiais.

Tad kodėl tą teisę iš mūsų tautos norima atimti ir ji jau beveik atimta? Kaip negali būti riboto suvereniteto, taip negali būti įstatymo, kuris vieniems piliečiams suteiktų daugiau pilietybės, o kitiems mažiau.

Dabar Lietuva gydo savo žaizdas ir laukia savo teisėtų piliečių, kur jie begyventų, kas jie bebūtų ir kokią pilietybę beturėtų. Valstybė ir visų mūsų iškovota tiesa ir laisvė jų laukia, o tuo tarpu Aukščiausiosios Tarybos priimtas Pilietybės įstatymas sako: gal sulauksim, bet ne visiems leisim būti Tavo piliečiais? Kodėl taip skriaudžiame Lietuvą ir žeminame jos piliečius? Kodėl okupantų išvarytus, Lietuvos pilietybę svajonėse išsaugojusius ir už Tėvynę pagal išgales kovojusius savo brolius ir seseris taip begėdiškai, neteisingai ir neteisėtai atstumiam nuo Tėvynės, kuri vienodai priklauso mums visiems? Tai ne emocijos, tai, deja, realybė.

Tik nuo išgyventos įtampos ir nuo didžiulio darbo krūvio Lietuvos Respublikos Aukščiausiosios Tarybos deputatų pavargęs protas galėjo sukurti ir išleisti gyveniman tokią įstatyminę pabaisą — nevykusį Pilietybės įstatymą. Atkreipdamas į visa tai Lietuvos visuomenės dėmesį, kartu prašau Lietuvos Respublikos Aukščiausiąją Tarybą šio įstatymo veikimą sustabdyti. Prašau sudaryti specialią komisiją, kuri paruoštų tokias įstatymo pataisas, kad visas įstatymas atitiktų tarptautinės teisės bei Žmogaus teisių ir laisvių reikalavimus

„Lietuvos aidas" 1991 12 21

Europos LIETUVIS

EUROPE'S LITHUANIAN — Lithuanian Weekly

REGISTERED AS A NEWSPAPER AT THE POST OFFICE

Printed and published by Lithuanian Association in Gt. Britain and Lithuanian House Ltd., 2 Ladbroke Gardens, London W11 2PT, England.

Tel.: 071-727 2470 Fax: 071-221 6164

Leidžia D. Britanijos Lietuvių Sąjunga ir Lietuvių Namų Akc. Bendrovė Londone.

Prenumeratos kaina metams: Didžiojoje Britanijoje — 23 svarai; Vokietijoje — 85 DM. Visur kitur — 30 svarų.

Vienoje skilty įdėto skelbimo kaina 10 sv. už 25 mm. Didesni skelbimai atitinkamai brangiau. Už laikraštyje kieno nors spausdinamų skelbimų turinį nei leidėjai, nei redakcija nesiima atsakomybės.

Redaguoja redakcinis kolektyvas. Vyr. redaktorius Vladas Dargis.

Redakcija rankraščius taiso ir trumpina savo nuožiūra. Nepanaudoti rankraščiai, jei iš anksto nesusitarta, negrąžinami.

Atspausdinti straipsniai išreiškia autorių, ne redakcijos ir leidėjo nuomonę.

Lietuvių Kronika

KADA-KAS-KUR?

Vasario 15 d. — vasario 16-os minėjimas, 230 Bishopsgate, London EC2.

Vasario 16 d. — vasario 16-os pamaldos šv. Kazimiero bažnyčioje Londone.

Birželio 14 d. — 18 val. įvyks 51-as tremtinių dienos minėjimas, Anglikonų Southwark katedra, London Bridge.

Birželio 30 - liepos 4 d.d. — PLB VIII seimas Čikagoje, JAV.

Liepos 5 d. — Lietuvių šokių šventė Čikagoje, JAV.

AUKOS SPAUDAI

V. Kilius — 5.00 sv.
S. Macuras — 30.50 sv.
J. Lideika — 5.50 sv.
P. Morkūnas — 5.50
J. Kvietkauskas — 5.50 sv.

Už aukas nuoširdžiai dėkojame

LANKĖSI LIETUVOJE

DBLS-gos direktorius kultūriniams reikalams ir LSS Europos rajono vadas Jaras Alkis švenčių proga lankėsi Vilniuje. Tai pirmoji jo kelionė į Lietuvą. Iš jos jis išvyko 1944 m.

Be giminių ir pažįstamų J. Alkis lankėsi Užsienio reikalų, Kultūros ir Švietimo ministerijose, Vilniaus Meno akademijoje, Liaudies kultūros centre, Lietuvos Parlamento rūmuose, spaudos bei informacijos įstaigose ir Sąjūdžio suvažiavime. Jis susipažino su lietuviškos kultūros veikėjais ir Lietuvos Skautų Sąjungos vadovybe Vilniuje ir Kaune.

Auksuolė ir Arūnas Paliuliai sveikina savo bičiulius bei pažįstamus ir linki džiaugsmingų ir laimingų Naujųjų metų

ATITAISYMAS

„EL" Nr. 1, Londono lietuvių kronikos antroje žinioje (4 psl.) vietoje *Alfonsas Kuolikas, turėjo* būti **Alfonsas Knabikas.** Už klaidą nuoširdžiai atsiprašau.

„EL" redaktorius

PAMALDOS

Nottinghame — sausio 19 d., 11.15 val., Židinyje.

Derbyje — sausio 19 d., 14 val., Bridge Gate.

Nottinghame — sausio 26 d., 11.15 val., Židinyje.

Stoke-on-Trent — sausio 26 d., 14.30 val., Šv. Vulstane.

Manchesteryje — sausio 26 d., 12.30 val.

Bradforde — vasario 2 d., 12.30 val.

Eccles — vasario 9 d., 12.15 val.

PAGALBA MANTUI KRIKŠTANIUI

Mantui Krikštaniui vaistai jau nupirkti ir pasiųsti į Lietuvą. Manto motina pažadėjo informuoti apie gydymo procesą

Esame dėkingi visiems aukotojams, prisidėjusiems prie vaistų pirkimo. Dar gautos šios aukos: Nottingemo Moterų draugija (per F. Damaševičienę) — 100 sv., po 10 sv. — K. Jankus, A. Kadžionis, V. Lukšys.

Surinkus reikiamą sumą Mantui, tikimės, kad aukas ir toliau siųsite Lietuvos Raudonajam Kryžiui. Parama yra labai reikalinga. Aukas siųskite: Lithuanian Relief, 2 Ladbroke Gardens, London W11 2PT.

LONDONE

BRITŲ-LIETUVIŲ PAGALBOS FONDAS VAIKAMS LIETUVOJE

Gautos šios aukos: 12.00 sv. — J.A. Collins iš Cambridge; 10.00 sv. — V. Krasauskas iš Ponteract; 8.00 sv. — P. Bulaitis iš Chingford; 2.00 sv. — V. Kilius iš Grantham.

Fondo vadovybė dėkoja aukotojams. Laukiame aukų, čekius rašyti: British-Lithuanian Relief Fund for Children in Lithuania, 21 The Oval, London E2 9DT.

PADĖKA

Vilniaus universitetinis Vaikų Psichinės Sveikatos Centras nuoširdžiai dėkoja poniai Hildai Piščikienei, Pagalbos Lietuvai Fondui Londone ir visiems tautiečiams už didelę paramą. Vaistai, vitaminai ir knygos, kuriuos gavome 1991 metų bėgyje iš tautiečių Didžiojoje Britanijoje, labai padėjo mūsų besikuriančiai įstaigai.

Linkime visiems tautiečiams daug laimės ir sveikatos 1992-siais metais.

Dainius Pūras
Centro mokslinis vadovas, Lietuvos psichiatrų asociacijos pirmininkas

FUTBOLAS

Trečios divizijos pirmasis taurės turnyras: Lithuania Victoria 'B' - 0 — R.B. Motors - 3.

DERBYJE

VASARIO 16

Derby skyriaus valdybos pasitarime nutarta Vasario 16 šventę paminėti ukrainiečių klube sekmadienį, vasario 23 d.

Po minėjimo įvyks metinis skyriaus narių susirinkimas. Kviečiame visus dalyvauti.

Skyriaus valdyba

MANCHESTERYJE

NAUJŲJŲ METŲ SUTIKIMAS

LKVS-gos „Ramovės" Mančesterio skyrius surengė MLS klube 1992-ųjų metų sutikimą. Atvykusieji vaišinosi ir linksminosi, pašoko ir padainavo. Naujieji Metai sutikti su tostu, palinkint vieni kitiems geriausios kloties naujuose metuose. Visų organizacijų vardu sveikinimo žodį tarė klubo pirm. A. Podvoiskis.

Nors Naujųjų metų sutikimą rengė ramovėnai, tačiau šventiniame vakare nedalyvavo nei vienas valdybos narys.

A. P-kis

MLS KLUBO NARIŲ SUSIRINKIMAS

Sausio 5 d. MLS klubas pravedė metinį visuotinį narių susirinkimą, kuriame valdyba bei revizijos komisija padarė pranešimus ir perrinko valdybą 1992 metams.

Susirinkimą atidarė klubo pirm. A. Podvoiskis, į garbės prezidiumą buvo pakviestas kan. V. Kamaitis. Susirinkimui pirmininkavo A. Vigelskis, sekretoriavo V. Bernatavičius. Balsus skaičiavo A. Podvoiskienė, H. Silius ir V. Chadakauskas. Praėjusio susirinkimo protokolą perskaitė J. Šablevičius, revizijos komisijos aktą perskaitė V. Bernatavičius.

Klubo veikla, nors ir sumažėjo keliais organizaciniais vienetais, metų bėgyje buvo gyva: įvyko daug minėjimų, balių, buvo atvykęs AT pirm. V. Landsbergis ir su juo kiti vyriausybės nariai, įvyko skautų vadijos suvažiavimas, surengtos išvykos į Bradfordo lietuvių klubą Vytis ir į Boltono lietuvių surengtus šokius. Lankėsi daug svečių iš Lietuvos. Sušelptas Lietuvos fondas (2000 sv.), skautų ir kitos organizacijos. Be to klube atlikta daug kainavusių remonto darbų, ypač apsaugai nuo gaisro. Pasidarbavusiems klubo labui pareikšta padėka.

Sekretorius S. Lauruvėnas perskaitė metinę apyskaitą, iš kurios paaiškėjo, kad metai baigti su 403 sv. nuostoliu.

Šiems metams valdyba ir revizijos komisija, susirinkimui pageidaujant ir joms sutinkant, paliktos tos pačios. Valdybą sudaro: pirmininkas — A. Podvoiskis (8-ti metai), vicepirmininkas — H. Vaineikis, sekretorius — S. Lauruvėnas, iždininkas — V. Rudys; nariai: J. Bačinskas, J. Keturakis, A. Myliūnas, H. Pargauskas, J. Duoba, ir J. Šablevičius. Revizija: V. Bernatavičius (pirm.), J. Podvoiskis ir H. Silius.

Valdybai linkime sėkmės!

IŠLEISTUVĖS

Sausio 6 d. K. Murauskas savo sesers dukrai Jolantai ir jos vyrui Edmundui Martilėnams iš Kauno, kurie dvi savaites svečiavosi pas jį, MLS klube surengė puikias išleistuves, kurių metu patriotišką žodį tarė abu svečiai, K. Murauskas, klubo pirm. A. Podvoiskis ir vicepirm. H. Vaineikis. Visi šauniai pasilinksmino ir padainavo. Svečiai pasirašė MLS klubo svečių knygoje.

A. P-kis

MLK BENDRIJOS VALDYBOS POSĖDIS

Sausio 6 d. MLK Bendrijos valdyba pravedė MLS klube posėdį, kuriame svarstė vysk. P. Baltakio priėmimą Mančesteryje birželio 18 d. ir nutarė sušaukti Bendrijos susirinkimą sausio 26 d. po lietuviškų pamaldų St. Chad's bažnyčioje.

Parapijiečius prašome gausiai dalyvauti.

MLKB-jos valdyba.

LIETUVOS RESPUBLIKOS AVIAKOMPANIJOS „LIETUVOS AVIALINIJOS" KELIONIŲ TVARKARAŠTIS

(Tiesioginės kelionės į Vilnių

Iš Frankfurto:
antradieniais, ketvirtadieniais ir sekmadieniais — 11.10 val.

Iš Rytų Berlyno:
pirmadieniais ir penktadieniais — 15.10 val., o trečiadieniais — 17.30 val.

Iš Kopenhagos:
trečiadieniais — 12.15 val., o penktadieniais ir šeštadieniais — 15.10 val.

Iš Varšuvos:
antradieniais ir ketvirtadieniais — 14 val.

Iš Budapešto:
pirmadieniais — 10.50 val., o ketvirtadieniais — 17.10 val.

Iš Vienos:
pirmadieniais ir penktadieniais — 11.55 val.

Iš Ziuriko:
ketvirtadieniais ir sekmadieniais — 12.50 val.

Nuo sausio 21 d. iš Kopenhagos (SAS) skris į Vilnių antradieniais ir šeštadieniais — 9.30 val.

Sutinkamai su Tarptautinės Oro Pervežėjų Asociacijos (IATA) tarifų struktūra ir pasirašytais komerciniais susitarimais tarp „Lietuvos Avialinijų" ir užsienio kompanijų patvirtinti kelionių tarifai.

Aviakompanijai „Lietuvos Avialinijos", sudarant sutartis su atskirais agentais dėl aviacinių paslaugų pardavimo, leidžiama pakeisti bendruosius deklaruojamus IATA tarifus pagal rinkos poreikius.

Dėl papildomos informacijos kreipkitės telefonu: Vilnius 752588 arba 753212.

LIETUVA SUMOKĖJO JTO MOKESČIUS

1992 m sausio 3 d. Lietuvos Respublikos misija Jungtinėse Tautose sumokėjo simbolinį 5000 JAV dol. mokestį, kaip pradinę sumą, kuri bus atskaityta iš 1991 m. JT mokesčių sumos. Estija taip pat sumokėjo, o Latvija pažadėjo netrukus sumokėti.

Šiuo žygiu Baltijos valstybės pritaria Vakarų kraštams: Australijai, Kanadai, Danijai, Suomijai, Islandijai, Naujajai Zelandijai, Norvegijai ir Švedijai, kurie geru pavyzdžiu primygtinai ragina kitus kraštus laiku sumokėti mokesčius.

Šių kraštų atstovybės bendrai pareiškė, kad jų vyriausybės yra įsitikinusios, kad Jungtinės Tautos vykdys narių iškeltus uždavinius, taikos išlaikymo ir išsaugojimo žygiuose ir ragina visas kitas JT nares sumokėti mokesčius.

Baltijos valstybių pilnas JT nario mokestis dar nenustatytas, nes JT Generalinė Asamblėja Baltijos valstybių mokesčio klausimą pavadino išimtinu ir spręs š.m. birželio mėn. Manoma, kad Lietuvos Respublikos metinis JT nario mokestis sieks šimtatūkstantines sumas.

VISUOMENĖ REMIA TAUTOS FONDĄ

Nuo 1991 m. gruodžio 1 d. iš visuomenės gauta apie 75.000 dolerių aukų. VLIKui savo veiklą pabaigus, Tautos Fondas veiks toliau ir teiks paramą Lietuvai bei rems specialius išeivijos projektus.

VLIKas stengiasi, kad nenaudingas Aukščiausiosios Tarybos nutarimas dėl Lietuvos pilietybės būtų panaikintas.

VLIKo *ELTA*

PASAULYJE

Gruzija glaudžiasi prie Sandraugos

Po to kai prezidentas Gamsakhurdia išbėgo iš Tifliso su savo keliais sąjungininkais, atsirado galimybė Gruzijai prisijungti prie Nepriklausomų Valstybių Sandraugos, nes iki tol Gamsakhurdia tam priešinosi. Prezidento nušalinimas tačiau kelia susirūpinimą ir kitose respublikose, bijant panašių įvykių. Gamsakhurdia buvo žmonių išrinktas didele balsų dauguma, bet užsitraukė nemalonę savo diktatoriška valdymo sistema ir nenoru įeiti į Jelcino sandraugą, dėl to buvo jėga pašalintas. Kitos respublikos gali iš to pasimokyti.

Žymiausias Gruzijos valstybės vyras — buvęs Sovietų užsienio reikalų ministras Eduardas Ševarnadzė — pareiškė norą įsijungti į savo tėvynės vyriausybinį aparatą.

Rusija nenori jautienos

Įvyko šiam amžiui neįtikėtinas dalykas: Rusija gavo iš Europos Bendruomenės nemažą kiekį jautienos, kuris buvo skubiai reikalingas žmonėms maitinti ir todėl numatytas gabenti lėktuvu. Britanija pasišovė duoti jautieną, kitos valstybės — kitus produktus, ir du dideli lėktuvai Stanstead aerouoste buvo pakrauti skridimui į Maskvą ir St. Peterburgą. Bet štai buvo gautas pranešimas iš Maskvos, kad ta jautiena yra nepriimtina nes mėsa gali būti užkrėsta BSE liga, nežiūrint to, kad britų ir Europos veterinoriai garantavo mėsos sveikumą. Po didelių ginčų pagaliau vienas lėktuvas išskrido į Maskvą, bet čia biurokratai vėl prisikabino ir neleido jo iškrauti. Taigi lėktuvas buvo priverstas skristi į Murmanską, kur biurokratai yra Anglijai draugiškesni, dar menent karo laikus. Kitas lėktuvas su mėsa St. Peterburgui turėjo didesnių sunkumų.

Skuba žemėlapių gamintojai

Po Sovietų Sąjungos sugriuvimo visi žemėlapiai pasidarė netinkami, ir žemėlapių gamintojams atsirado daug darbo. Tokių pasikeitimų nebuvo per pastatuosius 30 metų, t.y., nuo 1960 m., kada Britanija davė nepriklausomybę savo kolonijoms. Žemėlapių redaktoriai turi nemaža vargo su pavadinimais, kurie iki šiol buvo pateikiami pagal Rusijos žodyną. Dabar bandoma prisitaikyti prie atskirų respublikų kalbų, o tai daug ką pakeičia.

Blogėja Vašingtono santykiai su Izraeliu

Po susitikimo Madride derybas tarp žydų ir arabų buvo nutarta tęsti Vašingtone, bet atsirado kliūtis. Buvo nušautas vienas Izraelio karys, už ką Izraelis deportavo 12 arabų ir arabai atsakė į derybas Vašingtone nevažiuosią. JT Saugumo Taryba vienbalsiai pasmerkė Izraelį už deportacijas. Derybos įvyks.

Parduoda automobilius

Sumažėjus paklausai pasaulyje juntama ekonominė krizė. Kadangi JAV yra pirmaujanti valstybė pasaulyje, jos ekonominiai nesklandumai atsiliepia kitoms valstybėms. Mažiausia krizė palietė Ramiojo vandenyno valstybes, ypač turtingąją Japoniją. Prezidentas George Bush praleido 12 dienų šiame pasaulio regione. Jį lydėjo daug Amerikos biznierių su savo prekybiniais pavyzdžiais ir pasiūlymais. Po vizitų į Australiją ir Pietų Korėją prezidentas ilgiau užtruko Japonijoje, siūlydamas JAV automobilius. Prekybos balansas tarp šių valstybių dabar siekia 41 bil. dolerių persvara Japonijos naudai.